

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

RAPORT DE CERCETARE

În cadrul cererii de finanțare se specifică:

„Grupul/eșantionul pentru sondaje va avea același profil sociologic/componentă cu grupurile țintă cărora li se adresează proiectul prin activitățile de conștientizare. Grupurile țintă sunt identificate în funcție de legătura acestora cu managementul, conservarea și utilizarea resurselor naturale din aria naturală protejată.

Acestea sunt în primul rând comunitățile locale ce se găsesc pe teritoriul unităților administrativ teritoriale sau în vecinătatea ariei naturale protejate, din UAT-urile: Boiu Mare, Coaș, Copalnic-Mănăștur, Remetea Chioarului, Târgu Lăpuș, Vima Mică, Șomcuta Mare, locuitorii comunelor; reprezentanți ai administrației publice locale (consilieri, primari) aparținând localităților mai sus menționate; cadrele didactice, dar și elevii; reprezentanți ai firmelor/agenților economici cu activități pe teritoriul sitului; asociații ale agricultorilor, fermierilor, proprietarilor de terenuri; ONG-uri locale.

Populația totală aferentă localităților vizate de proiect din zona arealului ariilor naturale protejate, și care este vizată de activitățile de informare și conștientizare este de aproximativ 17.684 locuitori, din care populația școlară

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

(unul din grupurile țintă cele mai importante ale obiectivului – mai ales din punct de vedere a sustenabilității) este de 3.414 de elevi.

Pentru determinarea dimensiunii grupului țintă a fost luată în considerare populația din localitățile menționate anterior, precum și populația din localitățile din apropierea ariilor naturale protejate vizate de proiect, în cadrul cărora se vor organiza evenimentele și acțiunile de conștientizare și publicitate din cadrul proiectului.

Mărimea eșantionului de 600 de persoane pentru cele două sondaje raportat la populația totală a localităților ce au raza teritorială pe cuprinsul ariei naturale protejate, este unul foarte adecvat, ținând cont că eșantioane de mărime similară se folosesc și pentru sondaje realizate la nivel județean.

Eșantionul va fi distribuit proporțional la nivelul localităților de pe teritoriul ariei naturale protejate. La nivelul satelor se va folosi un pas de eșantionare ce va permite realizarea unui eșantion conform profilului sociologic al grupurilor țintă urmărite.

A fost elaborat un chestionar de sondare a gradului de informare și conștientizare care a fost operat pe un eșantion reprezentativ de 300 de persoane. Chestionarul a cuprins întrebări care au vizat cunoștințele populației locale referitoare la cunoașterea specificului ariei naturale protejate, a speciilor și habitatelor de interes comunitar, semnificația Siturilor Natura 2000, avantajele care rezultă din statutul Sitului Natura 2000, principalele elemente naturale ale ariei, cunoașterea modului de conduită în interiorul sitului, frecvența, durata și scopul prezenței în interiorul acestora etc.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

Sondajul a fost analizat și s-a elaborat un raport de cercetare cuprinzând datele statistice rezultate. Sondarea gradului de informare a fost realizat pe teritoriul localităților din zona Situl Natura 2000, respectiv cele din UAT-urile: Boiu Mare, Coaș, Copalnic-Mănăștur, Remetea Chioarului, Târgu Lăpuș, Vîma Mică, Șomcuta Mare. Resursele necesare sunt reprezentate de resursele umane necesare pentru elaborarea chestionarului sociologic, contractarea serviciilor de cercetări sociologice și contractarea serviciilor de tipărire a raportului de cercetare inițial.”

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

Tema cercetării:

Executarea unui sondaj în comunitățile locale aflate în vecinătatea ariei natural protejate Cheile Lăpușului, respectiv: Boiu Mare, Coaș, Copalnic Mănăstur, Remetea Chioarului, Tg. Lăpuș, Vima Mică și Șomcuta Mare, privind informarea, conștientizarea și conduita populației cu privire la problematica mediului. Comunitățile locale mai sus menționate, numără cca. 32.000 de locuitori, doar jumătate din numărul acestora fiind în apropierea defileului „Cheile Lăpușului”. Populația este în cea mai mare parte rurală, cu consistente elemente tradiționale și cu un nivel mediu de instruire. Activitățile din zonă sunt agricole (zootehnie, forestier, cereale), existând doar într-o singură comunitate (Tg. Lăpuș), activități economice, industriale, în special în prelucrarea lemnului și confecții.

Metoda de cercetare:

S-a ales metoda anchetei sociologice pe bază de chestionar, care va fi aplicat în comunitățile mai sus menționate. Conținutul chestionarului este format din 22 de întrebări, structurat pe 3 capitole, respective, întrebări de cunoștințe, întrebări de comportament și întrebări de identificare. Majoritatea întrebărilor sunt întrebări închise, existând doar o singură întrebare deschisă. Sunt, de asemenea, întrebări cu un singur răspuns, întrebări cu răspunsuri multiple și întrebări scalate.

Eșantionarea:

Eșantionul este format din 300 de subiecți, repartizați în felul următor:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

	Localitate	Populație	60% din populație	% din total populație	Aprox. %	Nr. Chestionare
1	Boiu Mare	1276	765,6	0,039160324	4	12
2	Coaș	1378	826,8	0,042290695	4	12
3	Copalnic Mănăștur	5838	3502,8	0,17916769	18	54
4	Remetea Chioarului	3003	1801,8	0,092161797	9	27
5	Vima Mică	1637	982,2	0,050239381	5	15
6	Târgu Lăpuș	11744	7046,4	0,360422293	36	108
7	Șomcuta Mare	7708	4624,8	0,23655782	24	72
	TOTAL	32584		100%	100	300

GT	Boiu Mare	Coaș	Copalnic Mănăștur	Remetea Chioarului	Vima Mică	Târgu Lăpuș	Șomcuta Mare	
Profesori	1	1	3	2	1	15	5	
Elevi	3	3	11	5	3	20	15	
Primar, vice, cons loc	1	1	3	2	1	5	4	
Fermieri	1	1	2	1	1	3	2	
Proprietari terenuri	6	6	32	16	9	59	43	
Agenti economici	0	0	2	1	0	4	2	
Asociatii agricole	0	0	1	0	0	0	0	
ONG-uri	0	0	0	0	0	2	1	Total chestionare
TOTAL	12	12	54	27	15	108	72	300

Marja de eroare: 2,82 %

Populația la care se aplică chestionarul este de: 17 684 persoane.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

Ipotezele cercetării:

1. Existența în rândul populației a unei conștientizări a rolului și necesității protecției mediului înconjurător, dar, la modul general și nespecific;
2. Informarea și cunoștințele populației legate de „Cheile Lăpușului” nu sunt suficient de aprofundate;
3. Autoritățile nu se implică suficient de mult pentru protejarea ariei naturale „Cheile Lăpușului”.

Culegerea datelor:

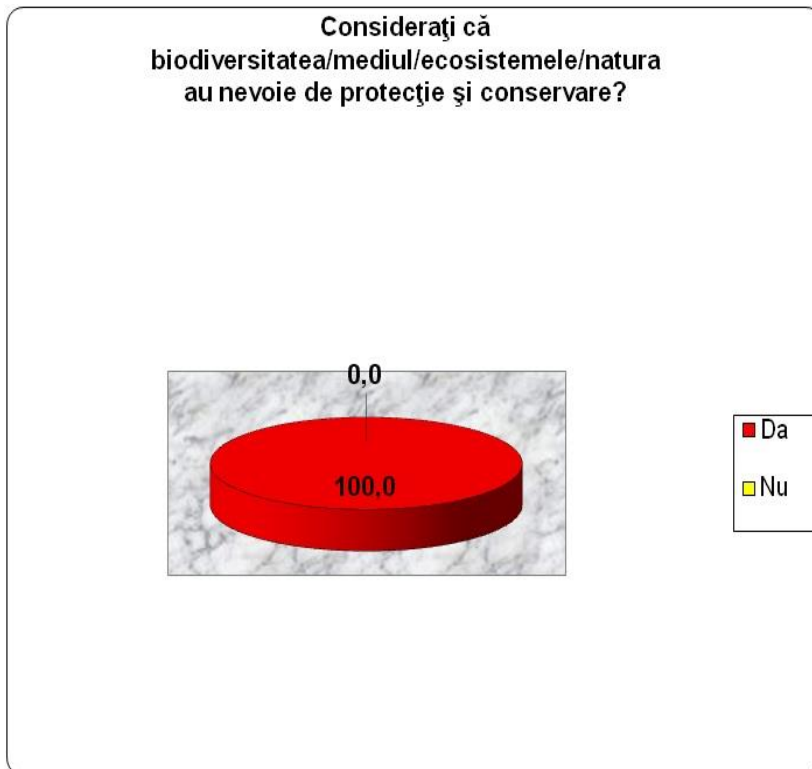
S-a realizat de către 5 operatori de teren cu studii superioare și experiență în domeniu de cel puțin 5 ani, la domiciliul respondentului, față în față. Au fost intervievate, persoane din rândul autorităților, la sediul acestora. Pasul de culegere a datelor este de 10 (s-au intervievat persoane la fiecare a 10-a casă din localități). Respondenții sunt din centrele de comună și orașe precum și satele aparținătoare, după cum urmează: Boiu Mare, Coaș, Copalnic Mănăstur, Remetea Chioarului și Remecioara, Vima Mică și Peteritea, Târgu Lăpuș și Răzoare, Șomcuta Mare și Buteasa, respective Codrii Butesei.

Perioada de administrare a chestionarelor în teren este între: 13.09.2018-17.09.2018.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

Prelucrarea datelor:

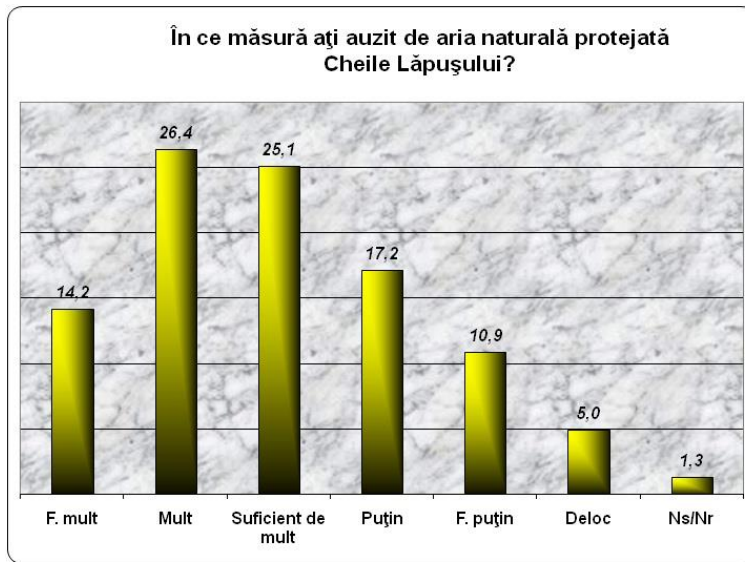
- I. Respondenții, în proporție de 100 % consideră că biodiversitatea, mediul și ecosistemele naturale au nevoie de protecție și conservare. Niciunul dintre ei nu este împotriva acestei afirmații.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

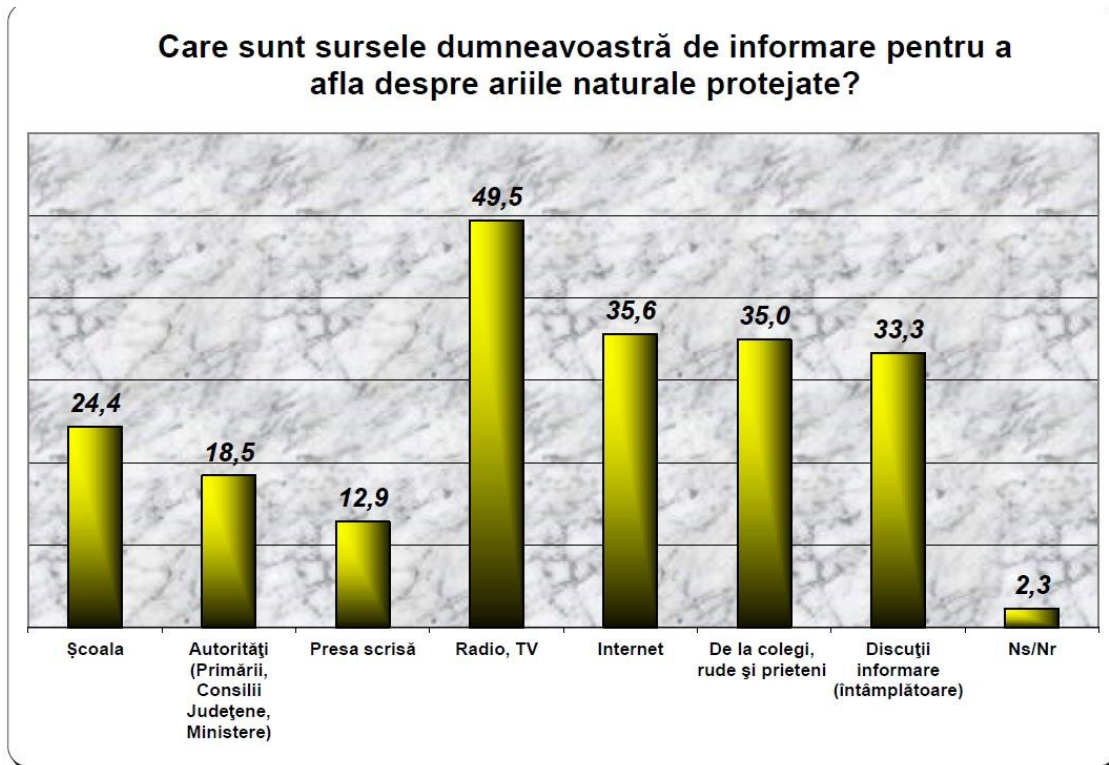
II. 14,2 % din respondenți au auzit foarte multe despre aria naturală protejată „Cheile Lăpușului”, 26,4 % au auzit multe, 25,1% au auzit suficient de multe, 17,2% au auzit puțin, 10,9% au auzit foarte puțin, 5% nu au auzit deloc, iar 1,3% au ales să nu răspundă.

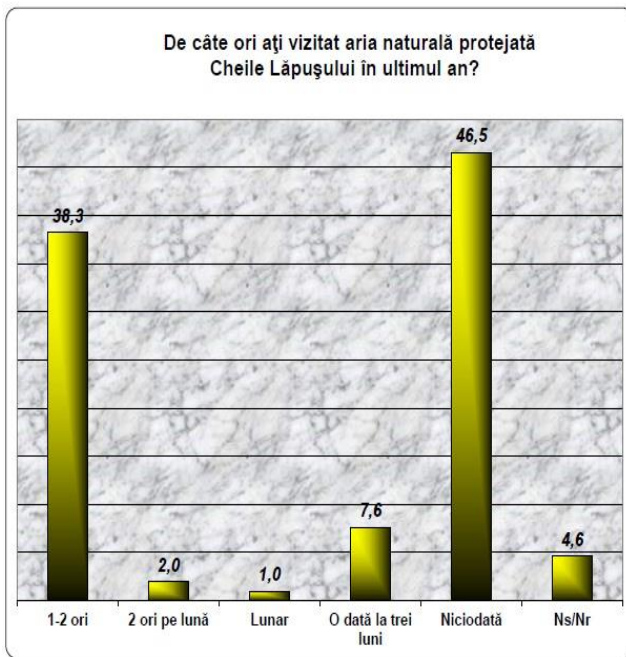
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

III. La întrebarea referitoare la sursele de informare cu privire la ariile naturale protejate, 24,4% din respondenți au ca sursă de informare, școala, 28,5% autoritățile publice, 12,9% presa scrisă, 49,5% radio și televiziune, 35,6% internetul, 35 % colegii, rudele și prietenii, 33,3% discuțiile informale, iar restul de 2,3 % nu au oferit un răspuns sigur.

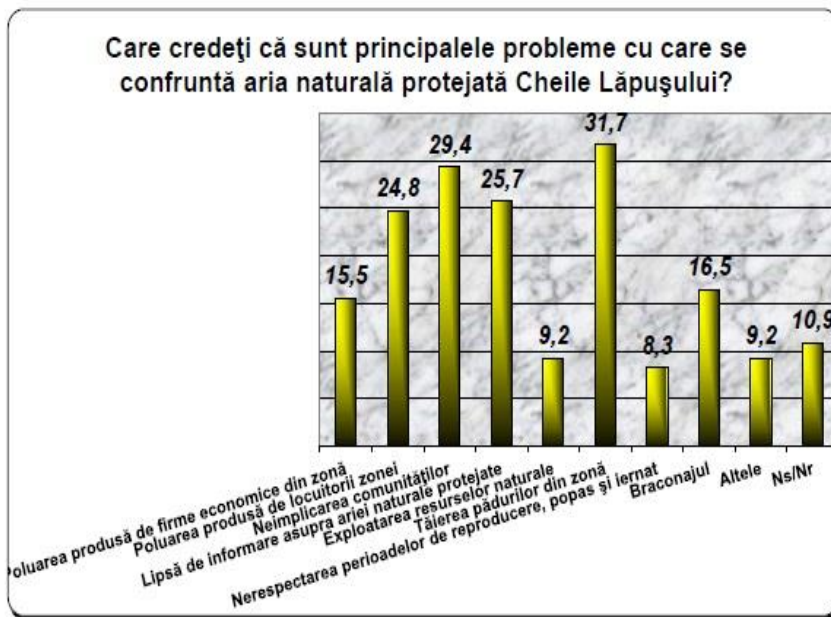
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

IV. Respondenții au afirmat în procent de 38,3% că în ultimul an au vizitat aria naturală protejată „Cheile Lăpușului” de 1-2 ori, 2% de 2 ori pe lună, 1% lunar, 7,6% o dată la trei luni, 46,5% niciodată și 4,6 % nu au răspuns.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

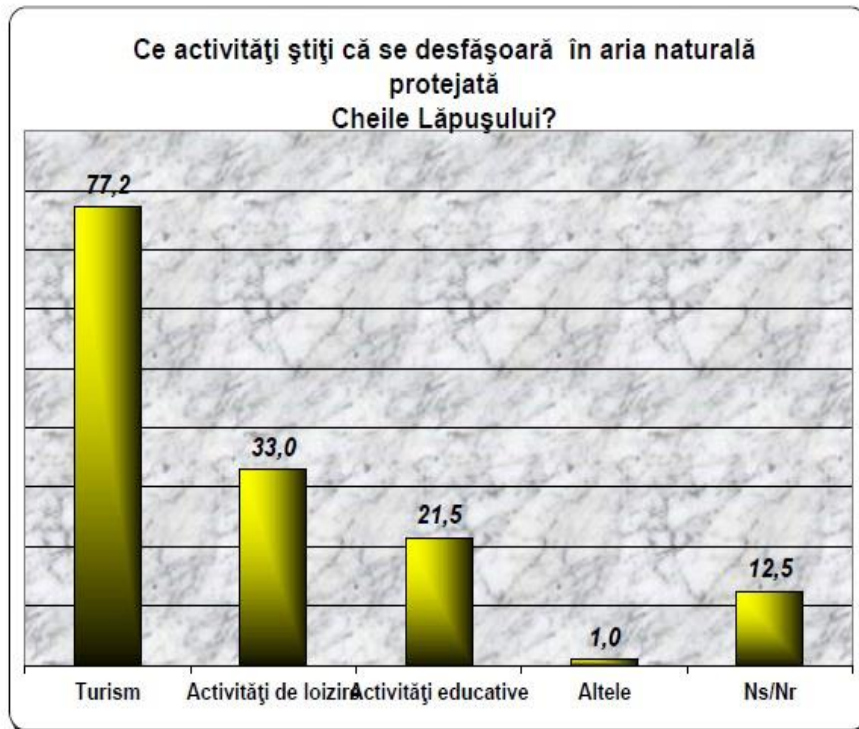
v. În opinia a 31,7% din respondenți, consideră că responsabile pentru problemele cu care se confruntă aria naturală „Cheile Lăpușului” este tăierea pădurilor, 29% - neimplicarea comunităților, 25,7% - lipsa de informare asupra ariei naturale, 24,8% poluarea produsă de locuitorii zonei, 16,5% - braconajul, 15,5 % - poluarea produsă de firmele din zonă, 10,9 %- nu au răspuns, 9,2% - exploatarea resurselor naturale, 8,3% - nerespectarea perioadelor de reproducere, iar 9,% - altele.

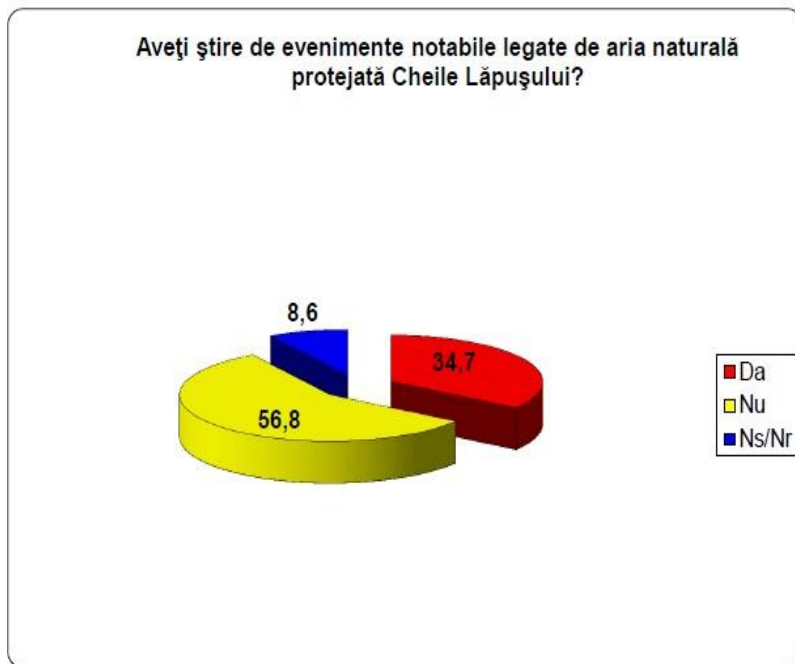
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

VI. 77,2% din respondenți cunosc că se practică turismul în „Cheile Lăpușului”, 33% afirmă că se practică activitățile de loisir (petreceri, festivaluri, drafting etc.), iar 21,5 % - activitățile educative. Nu răspund sau nu știu, 12,5% din respondenți.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

vii. În proporție de 56,8 %, respondenții nu au știre să se fi petrecut evenimente notabile legate de aria naturală protejată „Cheile Lăpușului”, 34,7% afirmă că au știre de evenimente notabile, iar 8,6% nu știu sau nu răspund.

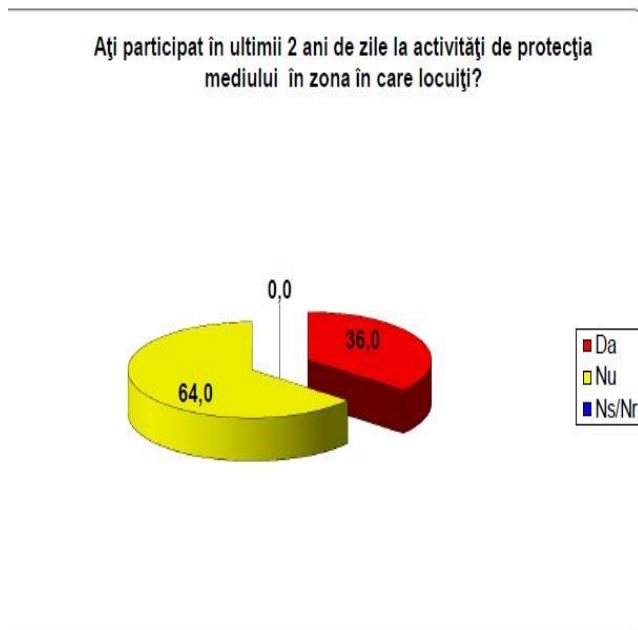

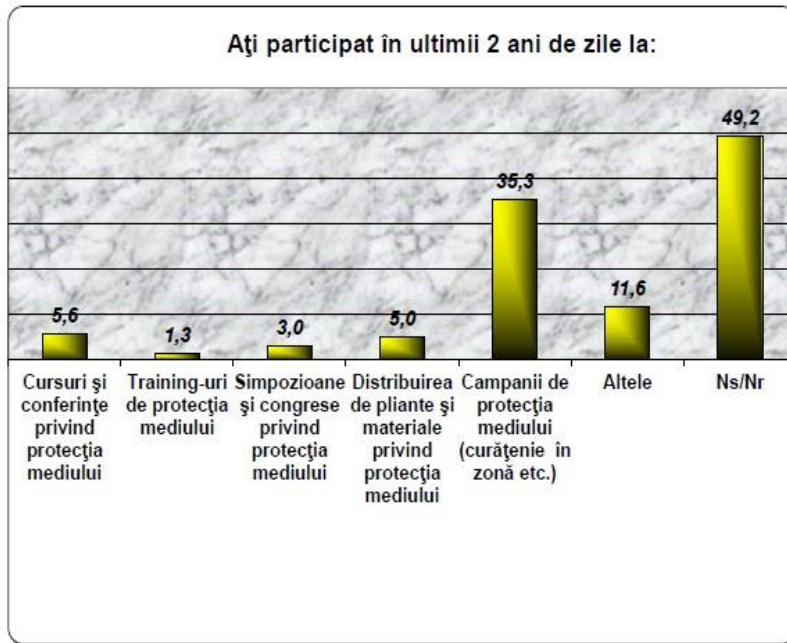
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

viii. În proporție de 64%, respondenții au afirmat că nu au participat în ultimii doi ani la activități de protecție a mediului din zona în care locuiesc. Restul de 36% au participat la astfel de activități.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

IX. Doar 35,3 % din rândul respondenților au participat la campanii de protecție a mediului, curățenie în zonă etc., 5,6% au participat la cursuri și conferințe, 3,0 % au participat la simpozioane și congrese, 11,6% la alte evenimente, iar 49,2% nu au participat la asemenea activități.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

x. În proporție de 66,0%, respondenții au afirmat că instituțiile de învățământ au prevăzute în programele școlare teme privind protecția mediului și în general, a zonei „Cheilor Lăpușului”. 3,3% au susținut ca programele școlare nu include așa ceva, iar 30,7 % nu cunosc informații cu privire la această întrebare.

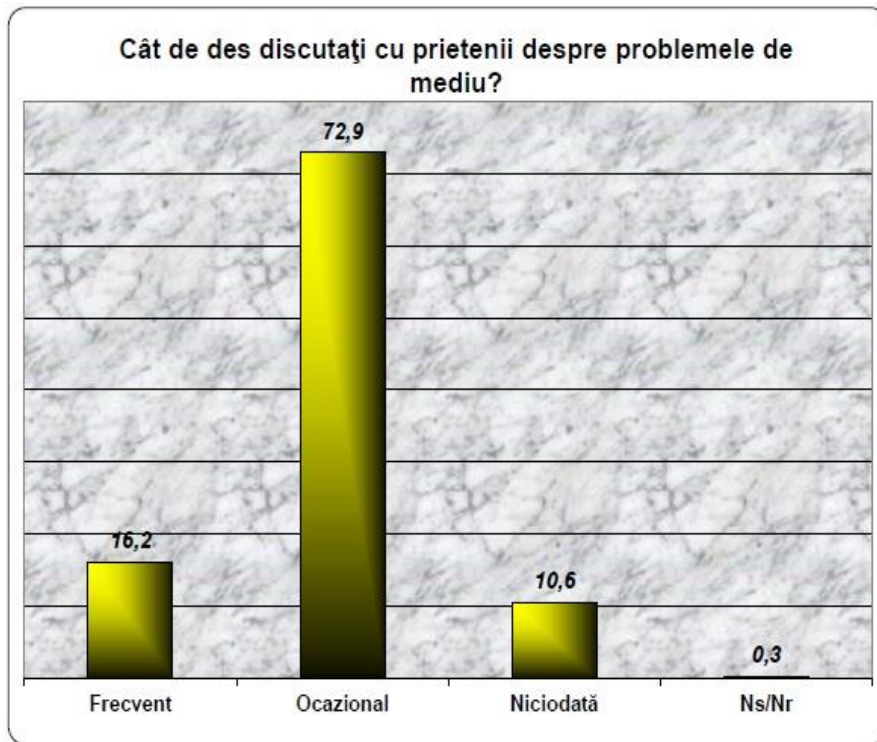
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

XI. Din 303 respondenți, doar 17 au menționat specii în aria naturală protejată „Cheile Lăpușului”, cum ar fi: castori, barza neagră, broaște, pescărușul albastru, spânzul, stejarul.

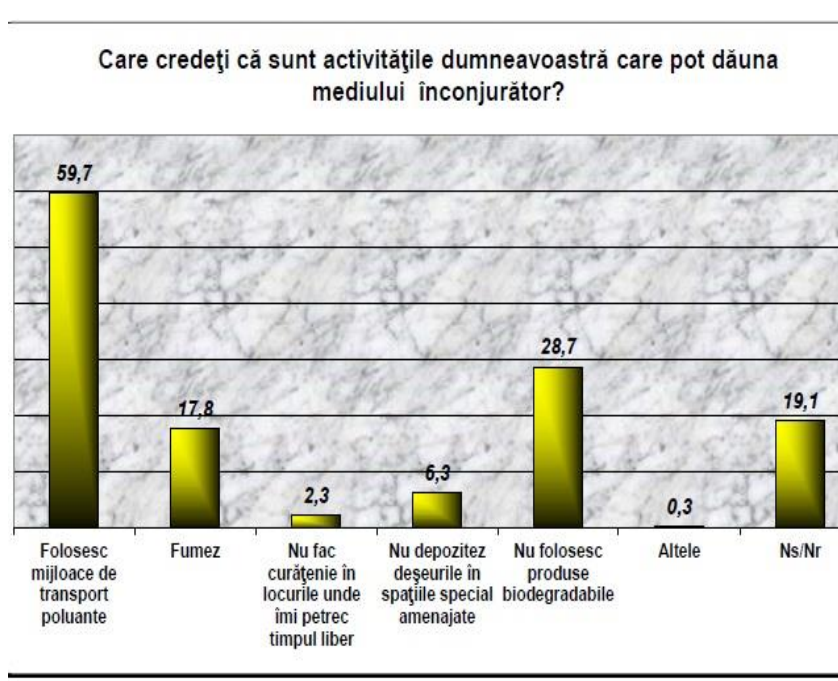
“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

xii. 72,9% din respondenți, discută ocazional cu prietenii despre problemele de mediu, doar 16,2% având frecvent în conversații tema aceasta. 10,6% nu discută niciodată despre mediu, iar 0,3% nu răspund.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

XIII. În ceea ce privește activitățile respondenților care pot dăuna mediului înconjurător, 59,7% au afirmat că folosesc mijloace de transport poluante, 28,7% nu folosesc produse biodegradabile, 17,8% fumează, 6,3% nu depozitează deșeurile în spațiile special amenajate, 2,3% nu fac curățenie în locurile unde și-au petrecut timpul liber, 19,1% din respondenți nu au răspuns.

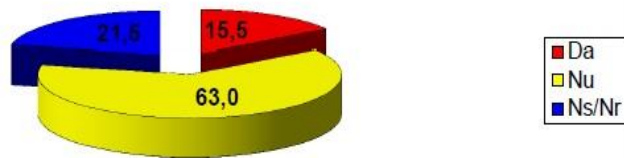

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

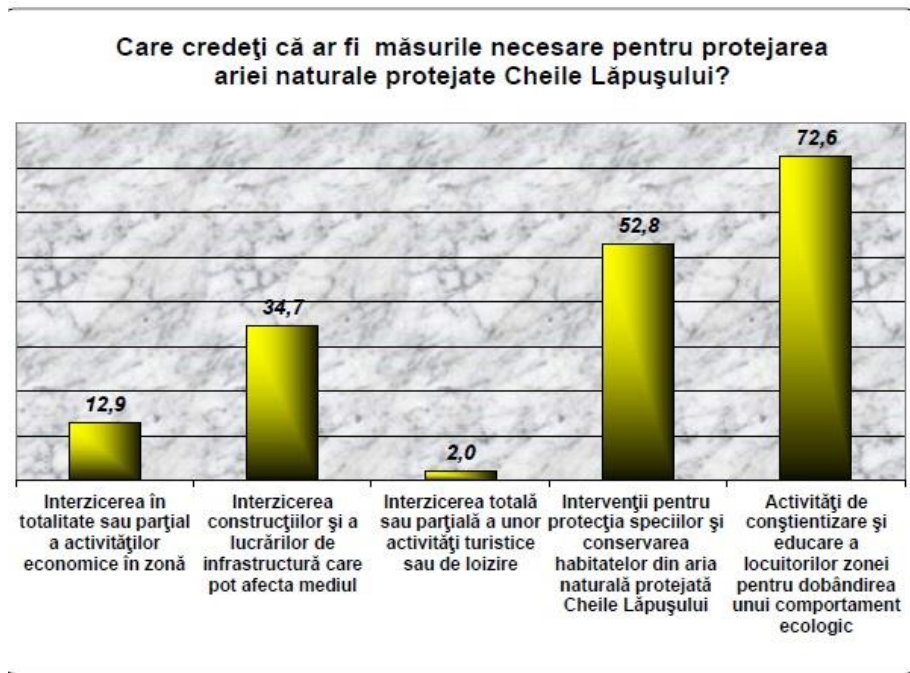
XIV. În proporție de 63%, respondenții nu consideră că existența unor arii naturale protejate pot afecta locurile de muncă din zona. Doar 15,5% consideră aceasta o problemă, iar 21,5% nu răspund.

Conșiderați că existența unor arii naturale protejate pot afecta locurile de muncă din zonă?

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

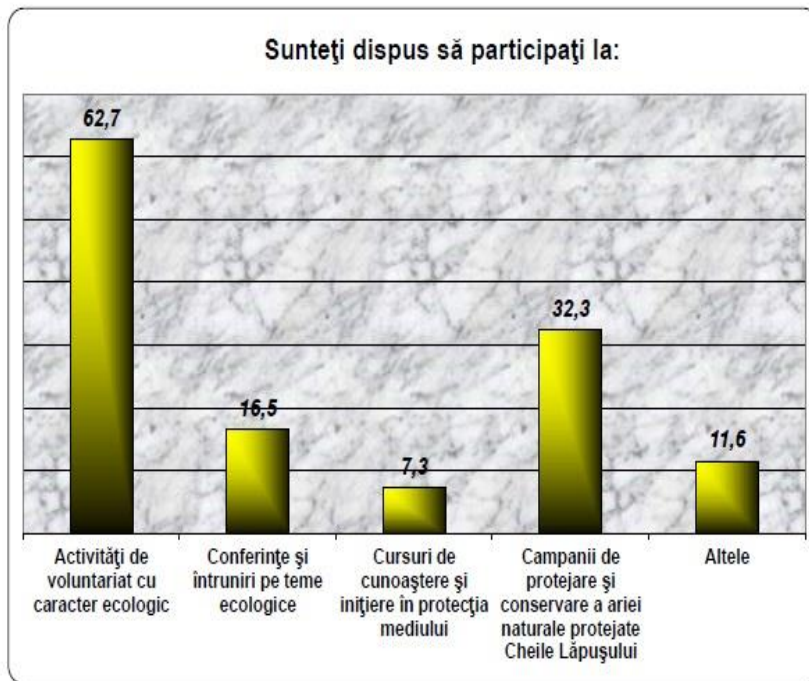
xv. 72,6% din respondenți consideră că activitățile necesare pentru protejarea ariei naturale „Cheile Lăpușului” ar fi cele de conștientizare și educare a locuitorilor zonei în vederea dobândirii unui comportament ecologic. În proporție de 52,8% consideră necesare intervențiile pentru protecția speciilor și conservarea habitatelor. 34,7% au afirmat că interzicerea construcțiilor și a lucrărilor de infrastructură ar fi necesare, iar 12,9% - interzicerea activităților economice din zonă. Doar 2,0% au considerat necesară interzicerea activităților de turism sau loisir.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

XVI. 62,7% dintre respondenți au afirmat că sunt dispuși să participe la activități de voluntariat cu caracter ecologic, 32,3% la campanii de protejare și conservare a ariei naturale „Cheile Lăpușului”, 16,5% la conferințe pe teme ecologice, 7,3% la cursuri de inițiere în protecția mediului, în timp ce alții, în proporție de 11,6% au specificat alte variante.

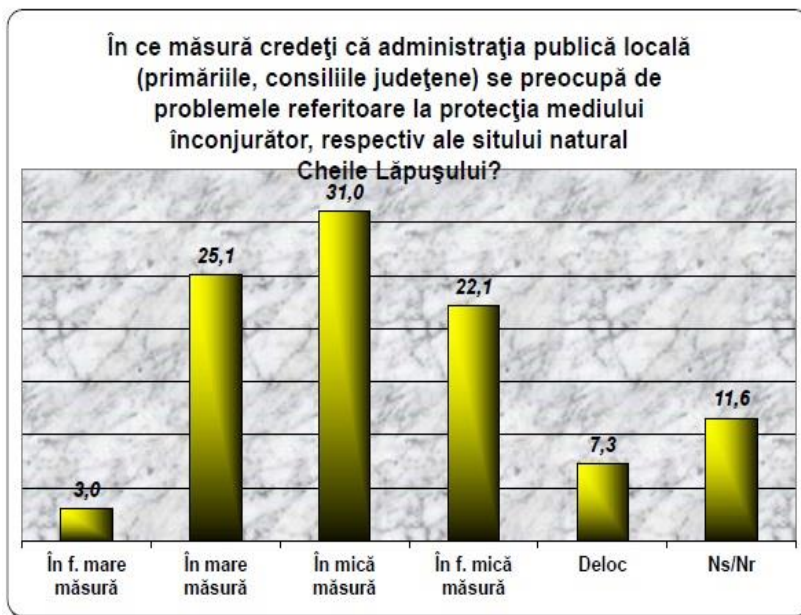

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

XVII. În proporție de 31%, respondenții consideră că administrația publică se preocupă de problemele referitoare la protecția mediului, doar în mica măsură. 22,1 % constată implicarea administrației în foarte mica măsură, 7,3% - chiar deloc.

25,1% din respondenți, consideră că implicarea administrației este în mare măsură, și doar 3% dintre aceștia – în foarte mare măsură. 11,6% nu au răspuns.

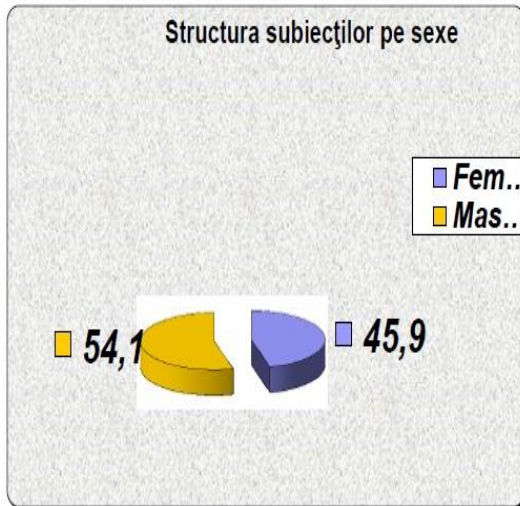

UNIUNEA EUROPEANĂ

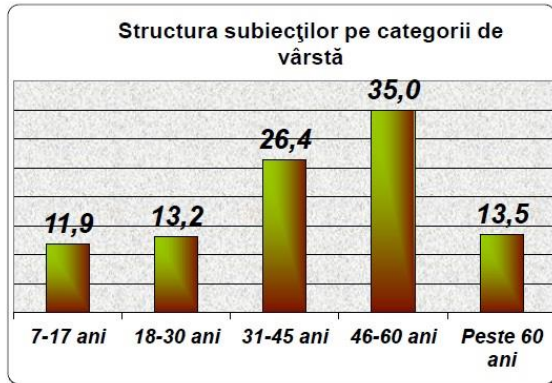
Instrumente Structurale
2014-2020

*“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional
Infrastructură Mare 2014-2020”*

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

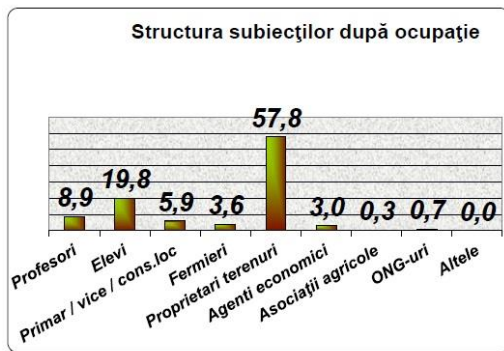
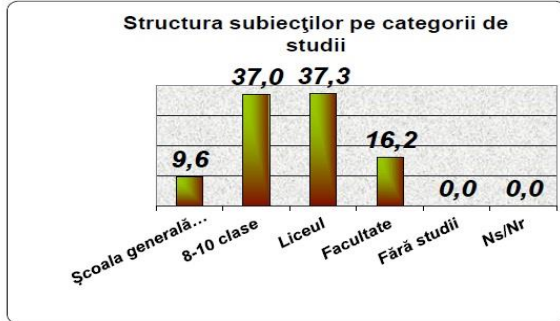

UNIUNEA EUROPEANĂ

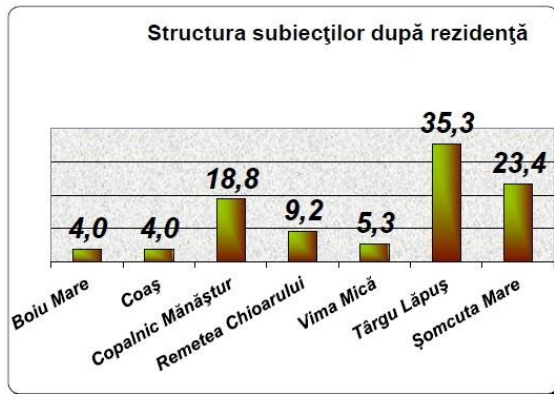
Instrumente Structurale
2014-2020

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020”

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

- I. Se confirmă ipotezele prezentate în prealabil începerii cercetării de teren.
- II. Există o înțelegere și o solidaritate a populației cu problematica mediului, biodiversității, generală, dar la un nivel relativ abstract și nespecific (vezi grafic nr. 1).
- III. Populația sesizează un deficit de informare și de cunoaștere a problematicii mediului, în general a problematicii ariei naturale protejate „Cheile Lăpușului”, în sensul unor informații imprecise și totodată vagi, care în loc să fie obținute din surse credibile, oficiale, cum ar fi școala, autoritățile, se obțin din surse cu un grad mai scăzut de încredere, cum ar fi televiziunile, internetul, discuții informale cu colegi, rude și prieteni (vezi grafic nr. 2 și nr. 3).
- IV. Problematika privind factorii care concură la apariția unor probleme privind protecția ariei naturale „Cheile Lăpușului”, sunt mai de grabă ca prioritate, rezultatul unor clișee ideatice instalate în mentalul colectiv, în urma repetării lor insistente în mass-media locală și națională. De exemplu, în tabelul 5, populația consideră ca prim factor de poluare, tăierea pădurilor din zonă, în loc de poluarea produsă de firme și de indivizi, cât și de poluarea rezultată din lipsa de informare a populației riverane.

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

- V. Deși instituțiile de învățământ, respectiv școala, au prevăzute în programele lor ore de protecție a mediului, ele par insuficiente și necorelate între ele pe diverse discipline, rezultând un produs insuficient conturat și capabil să producă convingeri și comportamente ecologice în rândul elevilor.
- VI. Nu există o preocupare uzuală, cotidiană, la nivelul comunităților privind protecția mediului, și, ca urmare, nu credem că este considerată o componentă importantă a vieții locuitorilor (vezi tabelul nr. 12).
- VII. Autoritățile locale (primăriile, consiliile județene, ONG-urile de profil), nu sunt considerate de către populație ca fiind suficient implicate în activitățile de protecție a mediului, în general ale ariei protejate, „Cheile Lăpușului”. Este adevărat că unele UAT-uri au o vecinătate redusă cu Cheile Lăpușului (Copalnic Mănăstur-1%).

RECOMANDĂRI:

- A. Considerăm că trebuie realizată o regândire a sistemului de informare și conștientizare a populației cu privire la problematica mediului. Aceasta presupune o creștere a numărului de ore din materiile din disciplinele predate în școli, nu numai la cele cu profil biologic, ci și la cele cu profil social (educație civică – educație ecologică), discipline economice (armonizarea tipurilor de activități economice cu cerințele mediului). Autoritățile, primăriile, consiliile județene, trebuie să

“Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operational Infrastructura Mare 2014-2020”

introducă în planul lor de activități acțiuni cu populația pentru protecția mediului, să înființeze chiar un post de „ecologist”, care să aibă în competență protejarea mediului. Activitățile de informare și conștientizare, nu trebuie să ia forma unor campanii (deși nu negăm rolul acestora), și trebuie să se desfășoare permanent, organizat și periodic.

B. Statul, fie la nivel național, fie la nivel local, trebuie să aloce un buget mai mare, pentru evitarea poluării mediului și trebuie să înăsprească coercițiile pentru instituțiile și indivizii care poluează (vezi catastrofa ecologică de pe Râul Lăpuș, din martie 2018, produsă de apele reziduale a minei Băiuț).

Data:
19.09.2018

Sociolog,
Prof. Universitar Liviu Bozga